

HÍREK

AZ ORSZÁGÉPÍTŐ ALAPÍTVÁNY, mely folyóiratunkat hosszabb ideje támogatja, ötéves jubileumát ünnepelte április 29-én. A találkozót, melyre hivatalos volt mindenki, aki az Alapítványtól annak fennállása óta segítséget kapott (260 személy illetve intézmény részesült összesen 13 millió forint támogatásban), jelenlétével megtisztelte **Boross Péter** miniszterelnök úr, aki az Alapítvány létrehozásának egyik kezdeményezője és legjelentősebb támogatója volt. Mint **Malovecz Imre**, a kuratórium elnöke bevezető beszédében emlékeztetett rá, Kós Károly Wekerle-telepi szobrának felállítása (1987) volt az egyik legjelentősebb, kulturális irányt kijelölő akció, melyet a Boross Péter igazgatta Dél-Pesti Vendéglátóipari Vállalat szponzorált, és amelynek előkészítése során megfogant a későbbi Alapítvány gondolata. (a Dél-Pesti Vendéglátóipari Vállalat anyagi támogatásával jelent meg a Bercsényi 28-30 centenárium Kós-kötetének második, bővített kiadása is.)

Az évfordulós rendezvényen néhányan beszámoltak tevékenységükről, melyet az Alapítvány támogatott.

Balipap Ferenc a Dombóvári Polgári Kör képviselőjében mondta el, hogy a háború utáni változás legsúlyosabb közéleti csapásának a társadalmi szervezetek erőszakos felszámolását tartja. A rendszerváltozással lehetőség nyílt az újrakezdeésre; ennek új útjait próbálja megnyitni a Polgári Kör. A helyi politikában nem közvetlen részvételt, hanem a társadalmi beleszólás lehetőségének megteremtését tartják elsődlegesnek.

Barabás László Marosvásárhelyről a Mezőség, Sárvidék és környéke hagyományos „kezeségi” intézményének felélesztéséről beszélt. A „kezesek” valamikor az ifjúsági szervezetek irányítói voltak; a mai kezdeményezés a még élő néphagyományokra támaszkodva szervezi újjá a hálózatot. Célja, hogy minden magyarlakta községben legyen legalább egy értelmiségi, aki alkalmas arra az egyházi és világi közösségi szolgálatra, ami a kulturális megmaradás bázisa. Egyik formája, hogy a református kántortanító főiskola hallgatói részére „kezeségi” szakkör keretén belül oktatják a szükséges népismereti, közösségfejlesztői ismereteket.

Péterfy Ferenc, a Civil Rádiózásért Alapítvány nevében szólt. A létező nemzeti közszolgálati illetve kereskedelmi adók mellett – a külföldi gyakorlathoz hasonlóan – szükség van közösségi műsorokra is. Ezeket önkéntesek készítik, a helyi közösségi problémákkal foglalkoznak és lehetőséget adnak minden érintett véleménynyilvánítására a közösség nyilvánossága előtt. A kívülről (felülről) irányított helyett ez a típusú adó az aktív részvételt segíti elő. A közösségi adók hálózata sajnálatos módon nem jutott országos frekvenciához, helyette a kereskedelmi adók részesültek kedvező elbírálásban.

Tóth Lajos igazgató úr, a galántai magyar tannyelvű magángimnázium működését ismertette. A kisebbségi helyzet következménye, hogy a *haza* fogalmát előszörban a felnővekvő nemzedékkel lehet azonosítani. E fogalom jövője az anyanyelvű képzésben jelenik meg. A magániskola, a kulturális autonómiát teremti meg, ha súlyos áldozatok árán is. A követelmények olyanok, hogy a tanulók a magyar felsőoktatásban a magyar diákokkal is felvehessék a versenyt – viszont a felvételikén el is várják az azonos elbírálást. A nyolcosztályos gimnázium, három éve működik, s jelenleg 118 tanulója van, akik 56 községből járnak Galántára. A Győri Tanítóképző Főiskola szakmai felügyelete segíti a tanítást. A jelenlegi együttműködés akkor értékelhető igazán, ha felidézünk, hogy néhány éve az anyanyelvi konferenciákat még a szomszéd államok rendőrségi együttműködése tartotta ellenőrzés alatt.

Lékáné Lehoczky Aliz, a siófuti összevont iskola tanítónője az osztálytanulócsoportokban tanítók egyesülete képviselőjében beszélt saját munkájáról. Az egyesület a Községfejlesztők Egyesületének kezdeményezésére jött létre 1993-ban; addig nem foglalkozott senki sajátos problémáikkal, holott az országban 440 iskola működik összevont osztályokkal, és a kérdés 10.300 tanuló, s az őket rendkívül nehéz körülmények közt oktató 1300 tanítót érint. (Ha később mód nyílik rá, szívesen közreadjuk szó szerint is a tanítónő előadását.

Molnár Erzsébet, a Zala megyei Túrje polgármester-asszonya a helyi gyermekönkormányzat munkájáról szólt. Az országban már tizenegy településen jött létre és működik hasonló szervezet, amely pontosan a felnőttönkormányzat mintájára létrehozott gyermek-testület révén beleszólást enged az iskolásoknak a helyi ügyekbe, és a közösségi tevékenységhez szükséges képességekre, a kiválasztottak felelősségére neveli őket. A felnőttek nem irányítják a gyermekönkormányzatokat, csupán támogató, segítő szerepet vállalnak.

A Hajdú-Bihar megyei Nagyrábai Baráti Kör képviselője beszámolt munkájukról, aminek keretében a falu hagyományairól, múltjáról, történetéről már a második kötetet jelentetik meg. A köteteket személyes adatközlések, összegyűjtött dokumentumok anyagából szerkesztik.

Krenner Róbert, a 280 lakosú Csempeszkopács polgármestere arról a folyamatról beszélt, amely a leépítésre, elhalásra ítélt falu sorsát megfordította. Az Országépítő Alapítvány erkölcsi és anyagi támogatása tette lehetővé, hogy 1989-ben nekifogjanak az elköltöztetett iskola újjáépítésének. A falu jövőjébe vetett hit felélése vezetett az iskolaépítés mellett egy új óvoda és egy kultúrház megnyitásához is.

Vaszkó Irén, az endrődi Honismereti Egyesület gyűjtőmunkáját ismertette. A település múltjáról, lakóiról, 320 magnószalagnyi interjút készítettek, és ezek anyagából évente egy-egy könyvet jelentetnek meg.

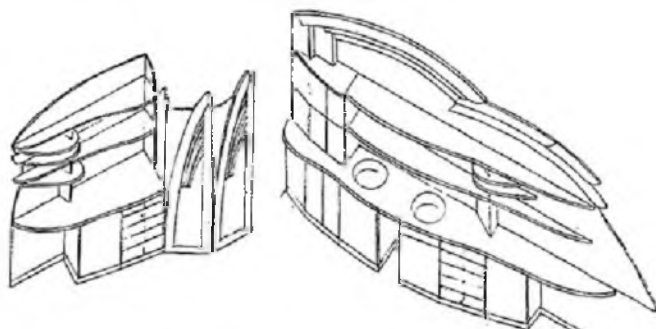
A SZABAD OKTATÁSI FÓRUM első ciklusának befejeztével lezajlottak az évzáró vizsgák. Az első tanév június 17-18-án pályázat alapján történő kétnapos közös építéssel és megbeszéléssel zárul. A Kós Károly Egyesülés szeptemberi konferenciáját előreláthatóan a Szabad Oktatási Fórum résztvevői szervezik.

A MAKONÁSOK a nyolcvanas évek közepén több éven át az Orosháza melletti Árpádhalom határában a falunak nevet adó kunhalom tetején hatalmas bálványfa felállításával és fellobogozásával ünnepelték március 15-ét. Ezt a hagyományt felelevenítve idén új nemzetiszín szalagokkal díszítették fel az oszlopot.

BLAZSEK GYÖNGYVÉR, EKLER DEZSŐ és JANKOVICS TIBOR magas művészeti díjaihoz őszinte örömmel gratulál a Szerkesztőség.

Blazsek Gyöngyvér: bútorok öcsém remelőjébe

A MŰVELŐDÉS című kolozsvári folyóirat (megvásárolható a Püski-könyvesboltban) márciusi száma közli a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság Kós Károly, Debreczeni László és Veress Ferenc emlékéremmel kitüntetett művészeinek laudációját és díjazásuk indoklását. Ugyanebben a számban Szekernyés János számol be részletesen Kós Károly temesvári szülőházának általa történt azonosításáról. A ház (Str. Gen. Ioan Dragalina 16.) a tavalyi évforduló alkalmával az Ormós Zsigmond Társaság és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület bronz domborművet helyezett el.

BODOR FERENC 1941. május 12. - 1994. április 26.

ÖKOTÁJ

A ZÖLD HÁLÓZAT LAPJA

MEGJELENIK NEGYEDÉVENKÉNT.

KAPHATÓ: az Írók Boltjában
a Katalizátor Iroda boltjaiban
a Fókusz Könyvárúházbán
a Századvég Könyvklubban
a Student Szakkönyvüzletben (Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem)
a Balassi, a Pont
és a Gondolat Könyvesboltban

ELŐFIZETHETŐ (éves előfizetési díj 360,- Ft) illetve korábbi lapszámok (2-6.)

MEGVÁSÁROLHATÓ: a Selyemgombolyító Könyvtárban, Budapest, III., Miklós tér 1.
(Nyitva: hétfő-csütörtök: 8.30-16.30, péntek: 8.30-15.30).
Egy szám ára 92,- Ft.

A 7. SZÁM TARTALMÁBÓLI:

Hóm, szívt hóm?...
Tárgyaink emlékezete – egy szoba topográfija
A ripusbútor fejlődésének története Magyarországon
Határesetek
Az otthontalanság kényszere
„A város: perzsa-vásár. Az benne a jó.” Beszélgetés
Bartos Tibor (városlakó) Íróval
Kiút vagy diktatúra? Ökofalu születik
Zöld házak
Háztartásgazdaság: 0-24 óráig

